

Strona główna>Sprawy rodzinne i dziedziczenie>Własność w małżeństwie i związkach partnerskich>

Skutki majątkowe zarejestrowanych związków partnerskich

Skutki majątkowe zarejestrowanych związków partnerskich

Hiszpania

1 Czy w tym państwie członkowskim występują różne formy „zarejestrowanych związków partnerskich”? Jakie są różnice między poszczególnymi formami?

Tak.

Ponieważ na szczeblu krajowym nie przyjęto żadnych przepisów prawa cywilnego mających zastosowanie do związków nieformalnych (*parejas de hecho*), większość wspólnot autonomicznych przyjęła własne przepisy (będące przepisami prawa cywilnego albo przepisami o czysto administracyjnym charakterze) regulujące kwestie związane z zawieraniem związków nieformalnych oraz określające ramy prawne takich związków, wywoływane przez nie skutki oraz sposoby i skutki ich rozwiązania. Sytuację tę komplikuje dodatkowo fakt, że w Hiszpanii – poza systemem prawa powszechnie obowiązującego – funkcjonują również różne regionalne systemy prawa cywilnego (*derechos forales*).

Niezależnie od związków małżeńskich i związków nieobjętych żadnymi przepisami każda wspólnota autonomiczna traktuje związki nieformalne w inny sposób pod względem prawnym. Różnice między poszczególnymi wspólnotami, jakie można zaobserwować w tym względzie, wahają się od prawnego uznawania takich związków wyłącznie na podstawie minimalnego okresu pozostawania w związku lub na podstawie pozostawania w związku i posiadania wspólnego potomstwa do ich uznawania po spełnieniu wymogu zarejestrowania związku nieformalnego lub obowiązku dokonania wpisu w rejestrze dotyczącego tego związku do celów administracyjnych. W czterech wspólnotach autonomicznych (Baleary, Estremadura, Kraj Basków i Galicja) prowadzi się wręcz rejestry, w których należy zarejestrować związek, przy czym taki wpis ma charakter konstytutywny lub obligatoryjny.

Należy przy tym podkreślić, że kwestie administracyjne są wyłączone z zakresu regulacji. W niniejszym opracowaniu zawarto szereg odesłań do przepisów o czysto administracyjnym charakterze odnoszących się do związków nieformalnych oraz rejestrowania takich związków, które przyjęto w określonych wspólnotach autonomicznych, co stanowi wyjątek od reguły, zgodnie z którą wspólnoty te nie mają uprawnień konstytucyjnych do stanowienia prawa cywilnego.

2 Czy w tym państwie członkowskim obowiązuje ustawy ustroj majątkowy zarejestrowanych związków partnerskich? Jaka jest jego treść? Do jakich form „zarejestrowanego związku partnerskiego” ma on zastosowanie?

W poszczególnych zbiorach obowiązujących przepisów nie przewidziano przepisów szczególnych regulujących kwestie finansowe ani majątkowe w przypadku nabycia majątku przez partnerów pozostających w związku nieformalnym. Przepisy regulujące małżeńskie ustroje majątkowe nie mają zastosowania do związków nieformalnych, nawet przez analogię, co oznacza, że o ile para pozostająca w związku nieformalnym nie przyjęła szczególnych ustaleń w umowie (*convenio*), w sprawach dotyczących współwłasności lub wspólności majątkowej (*condominios* czy też *comunidades de bienes*), w przypadku gdy majątek jest łączną własnością obu osób będących w związku, zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego lub przepisy kodeksów ustanowionych na szczeblu regionalnym (*códigos forales*) (art. 392 i nast. kodeksu cywilnego w odniesieniu do powszechnego prawa cywilnego).

3 Jak partnerzy mogą zorganizować swoje stosunki majątkowe? Jakie są w tym przypadku wymogi formalne?

Partnerzy mogą samodzielnie uregulować kwestie związane z własnymi finansami i majątkiem. Dlatego też w większości regionalnych aktów prawnych zawarto przepisy szczególne określające rodzaje umów, jakie partnerzy mogą ze sobą zawrzeć. Choć w większości aktów prawnych ustanowiono wymóg zawarcia umowy w formie pisemnej, w niektórych regionach dopuszcza się również możliwość jej zawarcia w formie ustnej (Baleary i Wyspy Kanaryjskie). Jeżeli chodzi o umowy pisemne, co do zasady dopuszcza się możliwość ich sporządzenia w formie dokumentu urzędowego lub prywatnego, przy czym niektóre regionalne akty prawne zapewniają również stronom możliwość zawarcia w umowie postanowienia o konieczności wyrównania dorobków w celu usunięcia ewentualnej dysproporcji między majątkami partnerów w chwili rozwiązania związku.

W niektórych regionach umowę należy obowiązkowo zawrzeć w formie aktu notarialnego. Taki wymóg obowiązuje w Aragonii, Kantabrii, Katalonii, Estremadurze, Galicji i Madrycie.

4 Czy istnieją ograniczenia swobody organizowania stosunków majątkowych przez partnerów?

Tak, przewidziano ograniczenia odnoszące się do swobody zawierania umów. Zakres tego ograniczenia różni się w poszczególnych regionalnych aktach prawnych. Ogólnie rzecz biorąc, wszelkiego rodzaju umowy, których treść narusza normy bezwzględnie obowiązujące lub które nie przynajmniej obojgu partnerom równych praw, uznaje się za nieważne, podobnie jak umowy zawarte z rażącym pokrzywdzeniem jednego z partnerów. W niektórych aktach prawnych zawarto również przepis stanowiący wprost, że umowy, które dotyczą kwestii o charakterze czysto osobistym lub które naruszają prawo partnerów do prywatności, uznaje się za nieważne. Ponadto umowy nie mogą wyrządzać szkody osobom trzecim.

5 Jakie są skutki prawne rozwiązania lub unieważnienia w odniesieniu do skutków majątkowych zarejestrowanego związku partnerskiego?

Skutki rozwiązania związku nieformalnego zależą głównie od tego, czy partnerzy zawarli jakiegokolwiek umowy w tym zakresie. W niektórych regionach partnerzy mają możliwość zawarcia w umowie postanowienia o konieczności wyrównania dorobków w celu usunięcia ewentualnej dysproporcji między majątkami partnerów w chwili rozwiązania związku. Niezależnie od specyfiki danego przypadku kwestie związane z podziałem i likwidacją majątku wspólnego regulują przepisy ogólne prawa cywilnego i ogólne przepisy procesowe. W regionach takich jak Katalonia i Aragonia wyrównanie dorobków z tytułu pracy wykonywanej przez jednego z partnerów w gospodarstwie domowym lub z tytułu pracy wykonywanej przez niego w interesie finansowym i zawodowym drugiego partnera zatwierdza sąd.

6 Jakie są skutki prawne śmierci jednego z partnerów w odniesieniu do skutków majątkowych zarejestrowanego związku partnerskiego?

W niektórych wspólnotach autonomicznych pozostający przy życiu partner może dziedziczyć majątek pozostawiony przez zmarłego partnera na takich samych zasadach jak te obowiązujące w odniesieniu do małżeństw. Ponadto w niektórych wspólnotach autonomicznych uznaje się prawo partnera do dziedziczenia wspólnych przedmiotów urządzenia domowego, do dalszego korzystania ze wspólnego lokalu mieszkalnego przez okres jednego roku lub do wstąpienia w stosunek najmu wspólnego lokalu mieszkalnego.

7 Który urząd jest uprawniony do podejmowania decyzji w kwestiach związanych ze skutkami majątkowymi zarejestrowanego związku partnerskiego?

Uprawnienie do określania skutków majątkowych separacji przysługuje organom sądowym. Nie powstaje jednak żadne szczególne uprawnienie z tytułu istnienia pozamałżeńskiego związku partnerskiego, jak ma to miejsce w przypadku małżeńskich ustrojów majątkowych (art. 769 i 807 kodeksu postępowania cywilnego). W związku z tym, jako że kwestia ta należy do kompetencji sądu, podział regulują zasady ogólne (art. 50 i nast. kodeksu cywilnego).

8 Jaki jest wpływ skutków majątkowych zarejestrowanego związku partnerskiego na stosunki prawne między jednym z partnerów a osobami trzecimi?

Ogólnie rzecz biorąc, poszczególne regiony przyjęły przepisy szczególne określające skutki, jakie fakt zawarcia związku nieformalnego wywołuje względem osób trzecich. Ponadto w niektórych regionach ustanowiono zasadę, zgodnie z którą fakt zawarcia związku nieformalnego nie może naruszać praw osób trzecich. Przepisy przewidujące solidarną odpowiedzialność obojga partnerów względem osób trzecich z tytułu określonych kosztów przyjęto w zaledwie kilku wspólnotach autonomicznych (np. w Andaluzji).

9 Krótki opis procedur podziału majątku i ustania stosunków majątkowych zarejestrowanego związku partnerskiego w tym państwie członkowskim

Na szczeblu krajowym ani na szczeblu wspólnot autonomicznych nie przyjęto żadnych szczególnych przepisów procesowych regulujących kwestie związane z podziałem i likwidacją majątku partnerów pozostających w związku nieformalnym. Ogólnie rzecz biorąc, w takim przypadku będzie istniał ustrój wspólności majątkowej (niepodzielna własność obojga partnerów), uregulowany w art. 392 i nast. kodeksu cywilnego, z zastrzeżeniem przepisów różnych systemów prawa cywilnego obowiązujących w poszczególnych regionach Hiszpanii, a zatem likwidacja będzie odbywać się zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi niepodzielnego majątku wspólnego (art. 400 kodeksu cywilnego).

10 Jakie są procedury rejestracji nieruchomości i jakie dokumenty lub informacje są zwykle wymagane?

Rejestracja nieruchomości wymaga sporządzenia dokumentu urzędowego przed notariuszem.

Przebieg procedury wpisu do rejestru zależy od obowiązujących przepisów prawa cywilnego – procedurę tę przeprowadza się każdorazowo zgodnie z tymi przepisami. Jeżeli związek zarejestrowano wyłącznie do celów administracyjnych i uznaje się go wyłącznie w sferze administracyjnej, co oznacza, że nie wywołuje on żadnych skutków na gruncie prawa cywilnego, na potrzeby procedury wpisu do rejestru przyjmuje się, że partnerzy posiadają nieruchomość na zasadzie zwykłej współwłasności. Niezależnie od specyfiki danego przypadku należy każdorazowo przestrzegać zasad rejestracji obowiązujących w odniesieniu do dokumentów publicznych lub urzędowych.

Ostatnia aktualizacja: 01/02/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.